

stolonaslednika Nikolaja polkovnikom in velikega kneza Jurija nadčastnikom ulanskega polka „Car ruski“. — Cesar so rekli deputaciji duhovnikov, kateri so se jim v Kromerizu poklanjali: „Dokazi lojalnosti, ki so se mi pri uhodu v Kromeriz skazovali, ganili so me globoko in pripisujem je dobremu gorečemu uplivu duhovščine, za kar se vam visokočastiti gospodje iz vsega srca zahvaljujem.“ — 27. avg. prišli so cesar v Plzenj; na kolodvoru so jih sprejeli dostojanstveniki; udeležili so se manevrov, zaradi katerih so izrazili svoje zadovoljnost; po manevrih so obiskali muzej. — Državni zbor prične se 25. sept. delegaciji pa se sklicete, kakor se iz Dunaja poroča, proti koncu meseca oktobra. Nadškofa grofa Schönborna je pri njegovemu prihodu v Prago, nagovoril župan dr. Črny v češki besedi in nadškof je tudi le češki odgovoril. Zarad tega so živdovsko-nemški listi zelo nevoljni, pa brez uzroka; kajti župan in nadškof sta zato le v češčini govorila, ker so Nemci odločno rekli, da se svečanosti ne udeležijo in se je tudi niso udeležili. — Pred kratkim ustanovljeno češko politično društvo bode pred vsem delalo na to, da vsak okraj, v katerem biva dōsti Čehov, dobi češko ljudsko šolo. — Iz Zagreba se piše, da se podajo 12. septembra Hrvat, predsednik deželnega zbora, Gjurgjevič, podpredsednik in dr. Spevec v Požego, da se poklonijo cesarju v imenu hrvatskega zbora; tudi vsi katoliški in grško-orijentalški škofje pridejo v Požego.

Vnanje države. Ruski car in carica od-potovala sta 1. septembra zvečer iz Kijeva v Petrograd. — Bavarskemu kralju se hudo godi, ker je zabredel v velike dolgove, katerih nihče noče plačati; vsled tega je konkurz neizogibljiv. — Laški listi prinašajo vest, da se letos tudi snideta laški kralj in nemški prestolonaslednik; kje pa, še ni znano. — Na rusko-kitajski meji bil je vojaški upor; nekateri možje od kitajskih čet razmesarili so svoje častnike, ker vže več mesecev niso dobili nobene plače; vse, kar je v njihove roke prišlo, so oropali. — Novo braziljsko ministerstvo, katero je koservativno je sestavljeno. Cutegipe je prevzel vnanje, Mamroe notranje zadeve, Belisario finance, Delpluci pravosodje, Junqueira vojsko, Chaves pomorstvo, Prado javna dela, trgovino in poljedelstvo. — Pretekli teden se je poročalo, da na Španskem kolera pojema; 19. avgusta je umrlo že samo 110 oseb; pa zdaj dohajajo zopet bolj neugodna poročila; poroča se iz Madrida, da se je začela kolera v okolici bolj razširjati in da ljudstvo beži preplašeno iz mesta; v Marseille umrje vsaki den 30—50 ljudi, v Tulonu 10—20. — Kassala se je dne 30. julija udala vsled glada in z njo je tako blizu konec angleške moči v Sudanu.

Za poduk in kratek čas.

O početku Slovenjega gradca.

(Po narodni pripovedki.)

Slovenji gradec se imenuje majhno mesto na Malem Štajeru blizu koroške meje, bržčas zato, da bi se razločevalo od glavnega mesta štajerske dežele, ki se imenuje sploh Gradec ali nemški Gradec. Nekateri mislijo, da je na torišču, kder zdaj stoji Slovenji gradec, že za čas Rimljanov stalo rimljansko selo, ker je tod mimo peljala stara rimljanska cesta od Celja v koroško deželo. Narodna pripovedka pa nam tako-le pripoveduje početek slovenjegraškega mesta:

Svoje dni je živel na Štajerskem bogat grof, ki je imel po vsej štajerski deželi veliko graščin. V okolici sedanjega Slovenjega gradca je najrajši prebival, ker je ondu imel tri gradove, od katerih še dva zdaj stojita, pa seveda ne več v nekdanji podobi. Eden njegovih gradov je stal nad Starim trgom; tega so poznej divji Turki razdjali, verni Slovenci pa so po tem na tistem torišču pozidali cerkev, katero še zdaj imenujejo „na gradu“.

Drugi grad je bil prvemu ravno nasproti na Pohorju, ki še zdaj obstoji; ljudje mu pravijo „gradiš“. Med „gradom“ in „gradišem“ je bilo svoje dni veliko in globoko jezero, čez katerega so se morali od enega grada do drugega v čolnu voziti. Grof in posestnik teh gradov je imel edino hčer z imenom Elizabeto.

Ko se je nekega dne bila grofica Elizabeta iz grada v Gradiš peljala, prevrgel se je čoln in ona je v vodo pala in se vtopila. Razume se, da je grof postal silno žalosten, ko je bil to izvedel. Dobro je vedel, da žive hčerke več iz jezera ne bode dobil, pa mrtvo bi še vendar rad videl. Pa kdo bi mu zamogel tudi mrtvo truplo ljubljene hčerke iz globokega jezera prineesti, ker nihče ni videl, kde da je vtonila?

Takrat se je grof spomnil, da ima v ječi dva razbojnika zaprta, ki sta bila na ves čas svojega življenja v ječo obsojena. Ta dva razbojnika pokliče grof k sebi ter jima reče, da jima daje na izvoljo: ali do smrti v ječi ostati ali hrib na severni strani jezera prekopat, da bo jezero zamoglo v Dravo izteči. Razbojnika si izvolita drugo zahtevanje ter sta res prekopal severno rebro Pohorja, da je jezero v Dravo izteklo. Grof pa je med tem naredil obljubo, da bo ravno ondu, kder bodo hčerkinino truplo našli, dal postaviti cerkev na čast sv. Elizabeti.

Ko je bilo jezero odteklo, so res našli grofičino truplo in grof je tudi kmalu svojo obljubo spolnil. Kder je mrtvo grofičino truplo ležalo, ondu je kmalu potem stala majhna cerk-vica sv. Elizabete. Okoli te cerkvice je sčasoma nastalo vedno več hiš in poslopij, ki so

se združile v občino ter dobile mestne pravice in ime Slovenji gradec. Po tem mestu se je imenoval poznej tudi grof Slovenjegraški ali pa nemško Windischgraz.

Prvotna cerkev pa je sčasoma postala premajhna, zato so Slovenjegradčani postavili zraven nje večjo farno cerkev in prejšnja je postala njena podružnica. Ker ta cerkva stoji zraven bolnišnice, imenuje se zdaj navadno bolnišniščina cerkva. +

Smešnica 35. Nekega človeka je zalezla pijača tako, da mu je bila široka ulica v mestu skoro preozka. Njemu se je zdelo, da se vrti celo mesto s hišami vred. On se nasloni na zid neke hiše in drži v roki ključ hišnih vrat. Njegov prijatelj mimo gredoč ga vidi in ga vpraša: „Kaj pa delaš tukaj?“ „Celo mesto“, odgovori, „se vrti okoli mene, jaz pa tukaj čakam, da pride moja hiša, da hitro vtaknem ključ v vrata, odprem in smuknem v hišo.“

Razne stvari.

(Odbor kat. tisk. društva) se je tako-le sestavil: Vlč. g. kanonik dr. J. Križanič, predsednik, odvetnik g. dr. J. Glančnik, podpredsednik, prof. g. J. Skuhala, tajnik in prof. dr. J. Mlakar, blagajnik.

(„Slovensko društvo“) skliče za 6. septembra popoldne ob 3. uri v Mariboru v gostilni „zur Stadt Wien“ občni zbor; pri tem se bode izvolilo nekaj novih odbornikov in prenaradila se pravila. K zboru pride tudi gospod Božidar Raič, vrli naš deželni in državni poslanec, ter bo govoril, kako naj postopajo v novem državnem zboru naši poslanci, da bodo kaj dosegli za nas. Tudi pride na razgovor južna železnica, ki noče slov. jeziku priznati nobenih pravic. Zeleti je, da bo zborovanje jako obilno obiskovano. Pridite toraj vsi, ki imate priložnost.

(Dar 200 gld.) Svitli cesar so kraj. šolsk. svetu pri sv. Rupertu nad Laškim 200 fl. darovali za popravila na šolskem poslopju.

(Učiteljski zbor na Velehradu.) Dne 12. t. m. so imeli slovanski učitelji na Velehradu velik zbor. Začeli so ga s sv. mešo, ki so jo Braski škof dr. Bauer brali. Le-ta so navzoče učitelje za tem v lepem govoru pozdravili. To je vredno posnemanja tudi po drugih deželah.

(Pri sv. Janžu na Peči.) Č. g. župnik, H. Križan, so nevarno zboleli; zadel jih je mrtud in župljani se že prav bojé za njih življenje.

(Vojaške vaje.) Kar je vojakov pri nas, so vsi odrinili 29. in 30. avg. na Koroško proti Velikoveu. Tam bodo v teku prve polovice septembra velike vojaške vaje; k njim pridejo sam svitli cesar 9. dne septembra.

(Šolo za obrtnijske učence.) V Celovcu se snuje nova šola za obrtnijske učence. Vrli „Mir“ obžaluje, da nima v tej in drugih enacijah šolah kršč. nauk prostora. Malo komu je bolj rahle vesti treba, kakor mladim obrtnikom, take pa ni, kjer ni žive vere.

(Občinske volitve.) Na Prevaljah bliža se čas občinskih volitev. Narodni možje se pridno pripravljajo za-nje. Bog jim daj lepo zmago!

(Saleška čitalnica) priredi v spomin tisočletnice Metodijeve slavnost dne 8. sept. t. l. ob 4. uri popoldne na vrtu g. M. Tajnika v Družmirji, z govorom, petjem, godbo in prosto zabavo.

(Čudne reči.) Pri manevrih c. kr. armade, ki se vsako jesen ob Litavi godé, jemlje se baje izključljivo le vino od neke ogerske firme. Vinski tržci v Beču so vložili pritožbo zoper to. Ali bi ne vložili tudi posestniki vinogradov lahko pritožbe zoper tržce? Kar tu in tam dajo tržci za vino, vse drugo je, samo vino ni.

(Kopališča.) Gospoda hodi v vročih dneh poletja se kopat, kmetje pa romat ali na božjo pot. Zoper prvo še se ni nihče pritožil, pač je gospoda že sem ter tje tožila se zoper romanje. Kje je pravica? Tudi kmetu je treba, da si oddahne tako, kakor on misli, najbolje. Gospoda naj le ima svoja — kopališča!

(Metulji.) Povsod je letos na spodnjem Štajerskem bilo videti veliko metuljev. Žalibog, njih zalega kaže se že na zeljnikih. Druga ne kaže, kakor obirati gosenice z zelja. Zelje je imenitna reč za gospodinjo, tedaj rečemo pa še enkrat: Le po njih, sedaj po gosenicah!

(Zrelo grozdje.) Že več let nismo v tem času bili doma imeli zrelega grozdja, letos pa ga imamo. Lepo znamenje, da bo vino dobro — tam, kjer bo kaj brati; kaže tedaj le, da ga tudi lepo spravimo; da se spravi potlej tudi v lep denar, za to imamo vsaj upanje. Tedaj pa pozor!

(V ognju zgorela) je žena Vinc. Steblovnika v Spod. Bregu ob Paki. Bila je še hotela kravo iz hleva potegniti, ko je bil že ves v plamenu, v tem pa se je tako užgala, da je kmalu na to umrla.

(Žganju slovo!) Pretekli teden povabil je Koroški dež. predsednik v Celovcu k zborovanju zastopnike dež. odbora, ordinarijata, kmetijske družbe, trgovske zbornice, dež. šolsk. sveta in finančne direkcije, da bi se posvetovali o sredstvih, s katerimi bi se moglo odpraviti žganjepitje. Da bi le kaj uspeha bilo!

(Konkurzni izpit) so napravili oč. gg.: Fr. Leber, Mihael Žnidar, Jakob Zupanič in Jože Kotnik. V bogoslovje sta še sprejeta gg.: Alojzij Knez iz Laškega trga in Martin Medved iz Cirkovic.